

for a living planet®

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

Maa- ja metsätalousministeriö 22.2.2024

VIITE: Lausuntopyyntö Tornionjoen kalastussäännön muutostarpeista vuodelle 2024 (VN/3510/2024)
ASIA: WWF Suomen lausunto

WWF kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

- Vuoden 2023 katastrofaalisen heikon emokalamäärän ja lohien merivaelluksen aikaiseen selviytymiseen liittyvien epävarmuuksien vuoksi lohenkalastus merellä ja joella tulee aloittaa vasta, kun kutukantatavoitteen toteutuminen voidaan luotettavasti ennustaa.
- Suomen tulee sopia yhdessä Ruotsin kanssa reaktiivisista säätelytoimista, joilla lohenkalastus merellä ja joessa voidaan keskeyttää kalastuskauden aikana, mikäli kutukantatavoitteiden toteutuminen on vaarassa kalastuksen tai luonnonolosuhteissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.
- Tornionjoella tulee ottaa käyttöön kaikkia kalastajaryhmiä ja pyyntitapoja koskevat kalastajakohtaiset kausikiintiöt.
- WWF painottaa, että Itämeren lohikantojen hoitoa ja kalastusjärjestelyitä tulee käsitellä kokonaisuutena, laajasti ja avoimesti eri sidosryhmiä osallistaen kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian periaatteiden mukaisesti.

Lohen kutuvaellus Tornionjokeen on kahtena edellisenä vuonna ollut selkeästi odotettua heikompaa, ja erityisesti vuonna 2023 kutukannan koossa jäätiin selkeästi tavoitetason alapuolelle. Erityisesti vuoden 2023 heikko emokalamäärä tulee vääjäämättä vaikuttamaan Tornionjoen vaelluspoikastuotantoon ja sitä myötä kalastusmahdollisuuksiin tulevana vuosina. Viime vuonna havaitun kahden merivuodenikäisten lohien vähäinen määrä indikoi, että kolmen merivuoden ja sitä vanhempien emolohien määrä tulee vuonna 2024 olemaan tavanomaista vähäisempi.

Suurikokoiset lohet ovat äärimmäisen arvokkaita poikastuottajia, sillä ne tuottavat määrällisesti moninkertaisesti mätiiä ja laadullisesti parempaa mätiiä pieniin naaraisiin verrattuna. Alkukauden kalastus kohdistuu korostetusti lohiin, jotka kantavat vanhaan sukukypsyysikänsä ja siten suureen kokoon vahvasti kytkeytyvää geenimuotoa. Nämä lohet palaavat jokeen ensimmäisinä keväällä ja alkukesästä sekä vaeltavat korkeimmalle jokea ylös, jolloin ne altistuvat pisimpään myös jokikalastukselle. Näin ollen kalastuksen rajoittaminen alkukaudesta on olennaisen tärkeää lohikannan monimuotoisuuden ja tuottavuuden turvaamiseksi. Lohikannan monimuotoisuus ja korkea poikastuotantokyky lisäävät kannan puskurikykyä

ympäristömuutoksia vastaan, mikä taas on avainasemassa pitkän tähtäimen selviytymisen ja siten myös kalastuksen kannalta (ks. Miettinen 2023).

Epäsuotuisan tilanteen korjaamiseksi tulevan kauden kalastusjärjestelyt tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että kutukantatavoitteen täyttyminen ja erityisesti harvalukuisten useamman merivuoden emokalojen säästäminen asetetaan etusijalle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että alkukauden kalastusta joella ja merialueella tulee rajoittaa nykyisestä ja, että kalastus voidaan tarvittaessa lopettaa myös kesken kauden, mikäli kutukantatavoitteen toteutuminen on vaarassa. Lisäksi WWF katsoo, että jokikalastuksessa tulisi ottaa käyttöön vähintäänkin suositus suurikokoisten (yli 95cm) lohien vapauttamisesta olosuhteiden niin salliessa.

WWF katsoo, että lausuntopyynnössä esitetty vaihtoehto kalastuskauden aloituksen siirtämisestä koulun päättäjäispäivän jälkeiseen viikonloppuun ei ole varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävä toimenpide. Lohikannan monimuotoisuuden ja tuottavuuden näkökulmasta paras vaihtoehto olisi avata kalastus vasta, kun kaikuluotainseurannan perusteella voidaan kohtuullisella riskitasolla ennustaa kutukantatavoitteen täyttyminen. Vaihtoehtoisesti kalastuskauden aloitus voitaisiin siirtää olemassa olevaan seurantadataan perustuen siihen kohtaan, kun pääosa useamman merivuoden (3+) lohista on keskimäärin ohittanut Kattilakosken seurantapisteen.

Lisäksi WWF huomauttaa, että avomeri- ja rannikkokalastuksen asteittaisen vähenemisen ja jokikalastuksen kasvun seurauksena, joella tapahtuvan kalastuksen merkitys lohikannan elinvoimaisuudelle on kasvanut. Tämä edellyttää jokikalastuksen säätelyyn ja seurantaan entistä enemmän tarkkuutta ja ennustettavuutta. WWF katsoo, että kaikkia kalastajaryhmiä koskevat kalastajakohtaiset kausikiintiöt olisivat erittäin perusteltu toimenpide, joka edesauttaisi jokisaaliiden seurantaa ja ennustettavuutta.

Muiden kalalajien kalastus yleisen kalastuskiellon jälkeen

Lausuntopyynnössä pyydetään ottamaan kantaa Ruotsin ehdotukseen sallia ahvenen, hauen ja harjuksen kalastus 15.9 voimaan astuvan yleisen kalastuskiellon jälkeen. WWF katsoo, että lohikalojen kuturauhan turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää, mutta muiden lajien vapakalastus lohikalojen kutualueiden ulkopuolella ja tarkoituksen mukaisilla teknisillä säädöksillä ei liene perustavanlaatuisesti ristiriidassa lohikalojen kuturauhan turvaamisen kanssa. WWF kuitenkin huomauttaa, että käytännön toteutus, kalastajien riittävä neuvonta ja valvonnan toimivuus tulee varmistaa huolellisella suunnittelulla yhdessä eri intressiryhmien kanssa. Muiden kalalajien kalastuksen salliminen voisi edesauttaa eri kalalajien monipuolista hyödyntämistä ja jokivarren elinkeinomahdollisuuksia monipuolistamalla kalastusmatkailutoimijoiden tarjontaa ja pidentämällä matkailu- ja virkistyskäyttösesonkia.

Lohikantojen hoitoa ja kalastusjärjestelyitä tulee käsitellä kokonaisuutena

WWF pitää erittäin valitettavana, että poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta maa- ja metsätalousministeriö ei ole kutsunut lohi- ja meritaimenstrategian seurantaryhmää koolle keskustelemaan Itämeren lohikantojen kehityksessä ja kalastusjärjestelyissä tapahtuneista muutoksista. Lohi- ja meritaimenstrategian luotiin laaja-alaisessa kokoonpanossa ja vastuu strategian toimeenpanosta ja seurannasta kuuluu myös sidosryhmille. WWF edellyttää, että Suomen kansallisen ja EU-tason lohipolitiikassa noudatetaan eri sidosryhmiä osallistavaa toimintatapaa ja monia eri sidosryhmiä koskevat päätökset pyritään ratkaisemaan yhteistyössä, kuten aikaisemmin on ollut tapana.

Helsingissä 22.2.2024

Maailman Luonnon Säätiö (WWF) Suomen Rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Matti Ovaska
Suojeluasiantuntija

Lisätiedot: Matti Ovaska, matti.ovaska@wwf.fi, p. 040 7273149

Lähteet:

[Miettinen, A. 2023. Genomic approaches to guide the conservation and management of wild Atlantic salmon. University of Helsinki. Dissertations Universitatis Helsingiensis 99/2023.](#)